

Cap a una taxa més justa

Quan parlem de residus, parlem del futur. I, sobretot, de responsabilitat. En els últims mesos hem explicat, amb transparència absoluta, què ens ha dut a implantar la nova taxa de residus, un instrument que cap municipi pot evitar arran de les directives europees, la normativa estatal i l'obligació legal que marca el Ministeri. No és una decisió ni còmoda ni agradable, però sí inevitable si volem una Vila-real que complisca la llei i, sobretot, que avanci cap a un model més sostenible, més responsable i més just.

La realitat és tossuda: Espanya ha suspès reiteradament en reciclatge i la Unió Europea ja ha deixat clar que el temps de mirar cap a un altre costat s'ha acabat. Hui, el cost de gestionar els residus creix per damunt de les possibilitats dels ajuntaments, mentre que el pagament per la gestió en planta augmenta any rere any -hem passat de pagar 3,75 milions a l'any el 2019 a 5,55 que abonarem enguany. A això cal sumar que, a Vila-real, hem assumit en paral·lel la reducció de l'IBI —un -2% enguany i un -3% el 2026—, amb una disminució d'ingressos municipals de més d'1,2 milions d'euros. Un marc que ens obliga a prendre decisions valentes i responsables.

Hem escoltat amb atenció totes les opinions. I ho continuaré fent. Tant la vicealcaldessa, Maria Fajardo, com jo mateix ens hem reunit amb associacions de veïns, entitats socials, col·lectius diversos i persones a títol individual per explicar el perquè d'aquesta taxa i la feina que estem fent. No hem defugit cap trobada ni cap explicació, perquè creiem en una manera de governar transparent i propera. I perquè sabem que només amb informació clara i honestat es construeix la confiança.

És important deixar-ho clar: més del 40 % de les llars de Vila-real pagarà la tarifa mínima de 118 euros, segons les dades avançades. I, al mateix temps, treballem perquè la taxa siga cada vegada més justa. Per això estem estudiant fórmules que altres municipis ja apliquen amb l'objectiu que el sistema s'adapte millor a la casuística real de cada domicili. Amb tot, i com ja vam aprovar, hi ha bonificacions ja previstes per a l'any vinent com la domiciliació, acollir-se a la Inspecció Tècnica de Residus (ITR), que l'habitatge estiga en sòl no urbanitzable o que estiga en sòl urbà o urbanitzable però no dispose de tots els serveis al seu abast. Això sense comptar que l'ordenança que regula aquesta taxa ja va nàixer amb una reducció del 95 % per a aquelles persones que disposen d'un informe de Serveis Socials que acredite una situació econòmica precària.

De fet, la nostra intenció és que el 2026 siga l'any en què Vila-real comence a premiar el bon reciclatge, tal com hem avançat, amb bonificacions que reconeguen el comportament responsable de les famílies. Ho dic sempre: pagar menys és possible si entre totes i tots generem menys residus. I això no és un eslògan; és una realitat que ja apliquen molts municipis europeus i que forma part del camí inevitable cap al nou model de gestió que no pot ser deficitari.

També cal recordar el context geopolític i econòmic en què ens movem. La Xina va dir prou a continuar rebent residus d'altres països i la fortíssima pressió sobre els costos en la gestió de residus no són mers titulars; són situacions que repercuteixen directament en la vida municipal. A Europa s'estan prenent mesures contundents i els governs locals som la primera línia d'adaptació. Des de Vila-real no podem romandre al marge d'un canvi que és

estructural i que marcarà la manera de gestionar el nostre territori durant les pròximes dècades.

Per això defense que la taxa de residus no és només una obligació legal —que ho és—, sinó també una oportunitat per fer un salt necessari en matèria ambiental, de responsabilitat col·lectiva i de conscienciació ciutadana. I és també una aposta per una major equitat: qui recicla i fa les coses bé ha de poder pagar menys; qui més genera, més contamina o menys recicla, més ha d'aportar. Això és justícia ambiental.

Sé que els canvis generen inquietud. Però també sé que Vila-real és una ciutat madura, responsable i amb una gran capacitat de comprendre que el present ens exigeix decisions valentes. El meu compromís, i el de tot l'equip de govern, és continuar treballant perquè aquesta taxa siga progressivament més justa, més adaptada i més útil per al conjunt de la ciutadania.

Els reptes que tenim davant no són menors. Però comptem amb una ciutat que sempre ha sabut avançar. Ho farem de nou. Junts, amb informació, amb proximitat i amb la voluntat de deixar una Vila-real millor per a les generacions que vindran.